Rein Aard

Schelmenroman

TOM LANOYE

Prometheus
Amsterdam
2025

I'll kill 'em all, before
I let 'em kill my joy.

KENDRICK LAMAR
in 'wacced out murals', GNX

•

Door de klassieken op de korrel te nemen
en ze van het stof te ontdoen, kunnen we
hen zowel corrumperen als verlossen.

CAMILLE PAGLIA
in Het seksuele masker

•

Neue Tücke sann er sich aus.

J.W. VON GOETHE
in Reineke Fuchs

I. OUVERTURE
TUSSEN BIECHT & BELOFTE

Wat is er fokking fout met mij?
Ik smeet mij wel, zelfs voor goed geld,
Op het verminken van the Shake
En het verbasteren van Vondel.
Geen meesterwerk was mij te heilig —
Amok en bagger maakte ik
Van Goethe en antieke Grieken,
Van tering-Tsjechov, schele Sartre
En de rest van de reutemeteuten…

Geen vege voorvader bleef veilig:
Ik goot ze door mijn zeefje tot
Ze klonken als door God gezonden.
(Wel eerst door mij gevierendeeld,
Verknipt, verknapt en weer verbonden.)

Maar nooit, putain! — hoe is dat mogelijk? —
Zocht ik mijn stuff in eigen streek.
Juist ik. Gescheten, uitgespogen,
In 't Zotte Land van Waas & Wee
Waar ooit een vos de wellust preekte.

Een glorieus en geestig beest,
Ontwapenend gewetenloos,
Van zeden los en los van God —
Een rot in zijn vak,
Een dot van een schoft,
Het kruim van het schuim,
The best of the beasts:

EEN VOS

Die lachte met gezag en macht,
Die loog en likte, laag tot hoog,
Die arm en rijk gelijk bedroog,
In iederéén zijn rapen zeek
En deed en greep wat hij begeerde;
Die haat bedreef als was het liefde,
Die vrienden, na ze op te vrijen,
Probeerde op te vreten en

Die vetes met een beet of steek
Beslechtte tot zijn eigen baat:

DE WREDE MET DE
ROSSEN BAARD —
DE GEILE MET
DE STIJVE STAART.

TOCH?

Well, sodding hell: hoe kan het dan
Dat wij honteus gebeuren lieten
Dat van dit goddelijke monster
Alleen een peperkoeken kneus —
Een schattig gecastreerd geval,
Een watje met een wassen neus —
De overlevering heeft overleefd?

Hooguit
Geschikt als naam voor fluitjesbier,
Als titel voor zeemzoete liedjes en
Beschaafde eetgelegenheden,
Voor taarten en pralines met likeur,
Ja zelfs bordelen zonder tieten.

Te vaak
Is hij vandaag maar amuseur:
Een folkloristische masseur
Van kinderpieten, kietelaar
Van brave borsten, hippe hoop
Voor hersendode klerken, dope
Voor zwijmelende ouwe vrijsters…

Zíj hebben hem gesloopt. Voor hén
Werd hij geslacht en opgezet
Tot schalkse guit zonder gevaar.
Tot Disney-pop, tot Plopsa-flop.
Tot ‘deugniet’ — erger: tot ‘schavuit’
Van pluche en marsepein, kapoen
Zonder venijn, een fletse duts
Gepijpt door ezels zonder guts,
Gepoept door kwezels zonder kloten.

Et ça me casse *mes* couilles, begot.
Het is verraad, zelfs blasfemie.

Waar bleef het bloed? De tandafdruk,
Nog zichtbaar in het lillend vlees?
De grijns en het plezier waarmee
De vos zijn barbarijen viert?
Waar bleef de pijn van mededieren —
Hun pens: verscheurd en vies? Het vlies
Van maagden, voor de fun doorboord?

De stang waarop, gespietst, een kippenkop?
De holte van een moederbuik,
Gans leeg geschranst? Een kindernek,
Met meer gemak geknakt dan takken,
Zelfs na gemekker om genade?

Maar meest van al: waar bleef het woord,
Waarmee dat kwaad werd rechtgepraat
Als kroon op elke moord en daad?

De tijd is rijp voor een bevrijding.
Dat iemand — en waarom niet ik? —
Ons allen weer de ware aard
Van Reintjes hagiografie
Durft diets te maken. Onvermoeid
Geschoeid op oude leest en taal —
Neen, geen Latijn of koeterwaals.
De klare spraak van bloed en wraak,
Geknipt voor stank en klank en kleur.
En klinkt het niet? Dan botst het maar.

Opdat geen vent of vrouw voortaan,
Geen boerenlul of hoerenjong,
Geen snob en geen deskundoloog,
Ontkennen kan waaraan wij meest
Verwant zijn: aan dat beest. Ofwel
Als remplaçanten van zo'n bruut.
Ofwel — en dat gebeurt het vaakst,
In weerwil van hoe wij ons zien —
Als dwaze dupes van zijn kuren.

Er staan beslist puristen klaar —
Nostalgici, pastoors, asceten —
Om elke wind en mier van mij
Te wegen en te neuken. Omdat zij
Alleen de heuse waarheid weten.
        Dat is, enfin, de waan waarin
        Zij leven. Meer begaan met het
        Begrenzen van hun territoire —
        Met prikkeldraad en pis en paaltjes —
        Dan met het opengooien van verbeelding,
        Het vogelen met al wat vreemd is en
        Het militante slopen van verveling.

De pot op met hun soort. Gedaan
Met hun dikdoenerij, hun dof
En byzantijns gedaas. En dat
Bevel geldt ook voor u — u die
Dit leest. Of u die luistert, als dit u
Wordt toegeschreeuwd of ingefluisterd.

        Vindt u iets grof of ongehoord?
        Werken mijn tics u op de zenuwen?
        Krijgt u het aan uw tikker door
        Mijn stijl, is uw gestel te teer,
        Uw oor te delicaat, uw brein
        Te klein, uw goesting ingekakt?
Wel, sodemieter dan mooi op.
Hop, hóp: weg! Afgevoerd staat netjes.

Wie blijft? Die schrijft zich in voor vuur
En avontuur. Dat zeg ik niet
Om bestwil of uit hovaardij.
Fok! Ei zo na was er geen shit
Van dit geschrift in huis gekomen.
Het is mij in de maag gesplitst —
        Al was er weinig splitsen nodig,
        En ook geen sprake van gekift
        Of hang naar dwang —
                door niemand minder dan:
Professor Frits. Dé specialist
In vossenzaken. Kenner der
Godganse middeleeuwen, met
Hun letteren en tetteren,
Hun schitterende schetteren —
Daarvan is Frits de beste connaisseur.
        Maar ook van mijn, in vergelijk
        Daarmee, modeste repertoire.

Zijn plan was dit. Hij bad dat ik
Mij vastbeet in het wilde beest
Waardoor ik zelf gebeten ben
Van in mijn jeugd. Meest zonder het
Te willen weten. Zo gedwee,
Blasé, bescheten — vond ik — had
Mijn vos zich laten enculeren.

Maar goed: assez! Passons! Passé!
        Ik zweer dat ik het ga proberen.

Niet enkel voor professor Frits
En zijn bijzonder knappe vrouw —
        Annex lieftallig hotte dochter,
        En háár aanstaande, plus hun kids —
Maar tegelijk voor dat deel van
Het mensdom dat zich, toch althans
Voorlopig nog, behoorlijk uit
De slag kan trekken in ons soort
Van moedertaal — pardon, ik doe
        Onszelf tekort. Ik heb het uiteraard
        Over ons machtig lenig ronkend en
        Onovertroffen Nederlands.

Welaan dan: ik begin eraan!
Ik steek nu echt van wal! Voor al
Wie niet analfabeet is en
Zo ja, wie horen wil en kan —
        Van pril tot preuts, van vers tot voos,
        Van rijp tot rot en ziek tot zot.
        Voor pronkers, hufters, rufters, God
        En Zijn Klein Pierke. En tot spijt
        Van wie ’t benijdt, omdat hij zelf
        Te lomp is om te helpen donderen,
        Laat staan in staat is met zíjn pen
        Iets bij elkaar te konterfeiten
        Van appetijt en kwaliteit.

Afijn, ten tweeden male — snel,
Voordat ik hier mijn draad verlies,
En mijn geliefd publiek erbij:
Voor ieder die er leedvermaak
En lering uit wil trekken zal ik
Thans eindelijk, zonder nog meer
Getalm of trammelant — maar wel
Geheel in lijn met onze held —
Van ons verhaal de kop afbijten.

II. HET EERSTE HOFGEDING

't Was op een mooie pinksterdag —
De boomgaarden bevlagd met bloesems;
De weiden tot de horizon
Eén zee van frisgroen wiegend gras,
Vol kalveren en lammeren,
Luilekker loompjes lonkend in
De zon; muziek van krekels, merels,
Kleine zwijnen die smakkend zuigen
Aan tepels en vlinders die zuipen
Van kelken vol stuifmeel en melk —

Zo'n mooie pinksterdag dus was het —
Zelfs katholieken zijn vergeten
Wat de portee behelst van Pinksteren.
Het is iets met verrijzenis.
Met vlammen als likkende tongen
Die pal boven de koppen hingen
Van Christus' trouwste volgelingen.
Zij konden plots in tal van talen,
Waarvan ze zelf geen bal verstonden,
Palaveren en klessebessen.
Maar uit hun woordenstroom liet zich
Toch één parool tevoorschijn ziften.

Dat door de dood en wederkomst
Van hun idool en messias
Een waterkans geboren was
Op vrede, samenhang en hoop.

Afijn, dus dat slag pinksterdag
Was het — ik vraag pardon omdat
Ik weer eens op een zijspoor zat —
Toen koning Nobel — heer en meester
Van onze glansrijke contreien —
Besloot zijn vorstelijke gat
Te vegen aan zo'n hoogdag en
Het navenant bevel van God
Tot vrome kerkgang en gebeden.

Hij riep ineens
Zijn volk bijeen —
En wel 'subiet'.

Een plebisciet
Vermomd als feest,
Een audiëntie
Als attentie.

Maar wee degeen
Die niet ten dans
Verscheen en zo
Zijn kans bedierf
Op wat clementie.

Het dierendom was plat verstomd
Door die acute dadendrang —
De leeuw is van nature lui.
(Hoewel ook alle dagen heet
En hongeriger dan de neten.)

(Let wel: als soeverein heeft zo'n
Gekroonde sater het niet simpel.
Zijn manen moeten elke dag
Met een friseertang opgedoft,
Zijn klauwen moeten bijgevijld,
Zijn tanden ook, zijn bek gepoetst
Met chloor, zijn reet met eau d'javel.
Maar meest van al heeft hij als vorst —
Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat —
Behoefte aan bewieroking,
Aan vlagvertoon en samenzang.
De leeuw is daar gevoelig voor.
Niet enkel, nogal wiedes, door
Zijn kroost en concubines, maar
Door Jan en alleman, gepeupel tot
Elites. Voor zover die twee
Niet samenvallen. Maar dan nog:
Begin er maar eens an! Als leeuw!)

(Goddank beschikt hij voor die taak
Over een volk dat met een schaap
Veel eigenschappen deelt. Het zoekt
Altijd de kudde op, is tuk
Op leiderschap en lethargie,

Gehoorzaam op het laffe af
En wollig zeker als het blaat.
Geef toe!
Laat ons mekaar geen mietje noemen!
Al is de kans groot dat we ’t zijn:
Verleid door schone schijn, verrukt
Door ál wat blinkt of braver is
Dan blinde vinken op een vreetfestijn.
Wij?
Wij mijden ophef en gevaar,
Verwikkelingen en elkaar,
En haten één ding meer dan praten.
En dat is praten in het openbaar.)

(Wat niet belet dat wij, qua drank-
En fietscultuur, gezelligheid
Alsook gastronomie, met stip
In de top tien staan der planeet.
Wij lachen om onszelf nog meer
Dan wegens andermans miserie.
Dus maak ons ook niet ál te zwart:
Ons hart is niet van hout, maar goud.
Al wie het vinden kan, die weet dat.)

Maar soit, nu écht naar ons verhaal,
Dat — gloeiende verdommenis! —
Nog altijd niet begonnen is.

Behalve met een gaaf, gewillig land
Was koning Nobel ook gezegend met
Een slaafs gevolg dat amen zei
Op elke kekke gril of grol, zoals
De gang der dingen kon bewijzen.
Zijn rang, zijn soort en luim getrouw
Liet Nobel eerst een scheet, daarna
Een boer, schoof dan zijn hoer du jour
Opzij en zond zijn personeel —
Een vlucht schijtlijsters in livrei,
In losse loondienst als lakei —
Naar alle streken van de wind
Om daar met klem en krasse stem
Zijn wens uit te bazuinen. Dat
Al zijn vazallen onverlet
Naar zijn kasteel moesten vertrekken,
Waar hij eerst lintjes zou verstrekken
En zij hem dan fêteren mochten,
Met zang en vendelzwaaierij.
En wee de onverlaat die uit
Verraad of werkschuw defaitisme
Zijn vaderlandse plicht verzuimde.

Zo kwam het dat, op die daarnet
Geroemde pinksterdag, het hof
Krioelde van de beesten, groot
En klein. Van mug tot olifant,
Van mol, gorilla tot gazelle,
Van armadillo tot kameel:
Geen dier bestond het om die dag